

Pojedini brojevi:		Mjesečna pretplata:	
U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od s. i. kr. rata po cijeni od	10 helera	U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od s. i. kr. rata po cijeni od	2:50
U moskvi	12 helera	U Beogradu sa dostavom u kuću	3:—
		U moskvi	3:—
		U inostranstvu	4:50
Oglasi po cijenuku.			

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10, Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21, Telefon br. 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38, Telefon broj 245.

RATNI IZVJEŠTAJI

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 4. januara.

Istočno bojište:

Primirje.

Talijansko bojište:

Nikakvih važnijih događaja.

Načelnik glavnog stožera.

Solunska blamaža.

Otkad su se desili katastrofalni porazi Italije na Soči i u Veneciji, javili su se ponovno glasovi u taboru sporazuma, koji smatraju, da je solunsko preduzeće suvišno i da se protivni planu jedinstvenog fronta. I ako je takvo raspravljavanje ukoliko se pojavilo u zemlji Viktora Emanuela, u prvi mah imalo samo taj cilj, da pokazuje pravac, odakle bi se imale naknaditi praznine nastale u talijanskim četama, ipak se za njim skrivala važna tačka cijelog žalosnog poglavila politike sporazuma na Balkanu. Od toga doba je prilika mirno u vojsci, koja se većim dijelom nalazi na grčkom zemljištu, ne nema prilike, da se ovjenča lovorikama. Da će saveznici sve uznemirije pogledati udaljeno dijete svoje brige, Sarrailla, — zbog notorne oskudice u četama i brodskom prostoru, — to je jasno. Naravno, da su se nalazili između živje vatre, pošto su obavijesti eventualnosti bile mogućie. Održati ekspedijaciju, značilo je za njih, prilične snage, koje bi se negdje drugdje dale dobro upotrebiti, — vezivati i dalje iz jedan nekostan zadatak, a određi se nije, značilo je ni više ni manje nego ponavljanje dardanelske blamaže ne baš slavne uspomene.

U ovu zblunjenost sporazumnih državnika pada zanimljiva svjetlost vijesti iz jednog dobro obavještenog neutralnog izvora. Po toj vijesti predložila je Engleska na posljednjoj savezničkoj konferenciji u Parizu, da se prizna grčka neutralnost za trajanja rata, te da se savezničke trupe povuku iz Soluna. Ovim manevrom nada se koalicija da će izbjeći njemačko-bugarsku ofenzivu i sve one teškoće, koje su u vezi sa ishranom njenih izolovanih boračkih snaga na Balkanu i dobave potrebne municije. Naravno, da je protiv ovog predloga ustao Venizelos, kome je valjda već sama riječ fazonnog predloga mogla dati uvjerenje, da bi on imao odigrati ulogu prevarenog Evropljanina, ako bi se taj plan ostvario.

I ako konferencija nije stvorila nikakvog zaključka po ovoj važnoj stvari, ipak misao Engleske ostaje izvanredno značajna za političku skrupuloznost i u činjenicama tako veliku naivnost njenih vođa. Plan o držanju nesrećivača svijeta u Londonu prema Grčkoj upravo je odvratna. Tu je zemlja, na koju je u početku svim sredstvima sile vršen pritisak, da se

priključi koaliciji, zemlja, kojoj su samo glad i izdaja njenih najmračnijih uobraženih sinova protiv njenog uvjerenja gurnuli oružje u ruke, organizam, koji je imao da se bori protiv neprijatelja sporazumnih sila za odbranu života. Na svaki način: radikalno liječenje uspjelo je samo do nekog izvjesnog platonskog stepena, te je Grčka objavila rat središnjim vlastima. Ali ne dugo poslije toga ispostavilo se, da se moćni gospodar robova s one strane kanala preračunao, te sad traži izlaza iz dileme, zbog koje je u vrijeme ružičastog optimizma male narode tjerao sve po dvoje. I sada obećava ista Engleska, — koja je pogazila grčku neutralnost, istoj Grčkoj istu neutralnost, koju ova nije mogla odbraniti od časnih „pokrovitelja“ pored sveg odupiranja. Ali Velika Britanija ide još dalje. Upravo je zanimljivo razmišljanje o tome, kako to silna gospoda u Londonu zamišljaju, da se mogu odbraniti od njemačko-bugarskih napada, ako priznaju grčku neutralnost. Ako se dobro sjećamo, postoji između središnjih vlasti i zemlje, koja se zapisala Venizelosu, stvarno ratno stanje, te englesko priznanje grčke neutralnosti valjda ne može stvar izmijeniti. Ako Grčka hoće mira i neutralnosti, moraće poći onim jedinim putem, koji je za to odredjen, i to od pamtivyjeka u istoriji svijeta. Ali da li bi taj mir odgovarao očekivanju Venizelista, o tome ne treba dalje ispitivati, isto tako, kao što je za četvorni savez svejedno, ako solunska vojska ostane na svojim ne baš slavim položajima, bilo pod Sarraillom, ili Guillaume-om, bilo pod kim mu drugo. Ime Soluna ostaje za Englesku najposlije samo simbol drske i silovite blamaže, — same nijanse odista ne igraju više nikakve uloge.

Politički život Srbije

Iz Švajcarske smo dobili ovaj napis koga puštamo bez komentara u naš list:

Kao Srbini, koji je dosegao duboku starost i proživio različite mene u našem državnom i političkom životu pišem ove reke mojim sunarodnicima, da neki iz njih izvuku neku pouku, ali mnogi će, bojim se, smatrati me za pariziana, ma da to nisam nikad bio, nego sam reвноsan činovnik, koji je služio svoju državu bez obzira na političke prilike.

Pečući od osnivanja red naše stranke, a to je godina 1880, kada sam bio skroman činovnik. Ja sam tada bio mlad čovek, ali sam beležio važnije događaje, i uvjeren sam da te moje zabeleške sadrže mnogu korisnu pouku.

Iskreno reći, mi smo mladji ljudi tada bili oduševljeni za radikalni pokret. Tada nije to bilo sasvim prirodna stvar, ali danas to ja objašnjavam sasvim drukčije. Mi smo Srbi narod, koji je naučio da se bori za svoju slobodu pod Turcima, i sve ono što je bilo ponosno i nezavisna država, i u slobodnoj Srbiji smatralo je da treba da se bori protiv vlasti. Budući više od četiri stolina godina pod turskom vladavinom naš je narod

naučio da bude bunovan protiv tuđinske vlasti, pa kad je došlo i svoju sopstvenu državu i svoju sopstvenu vladavinu, on je smatrao da je to dika i ponos biti bunovnik. Tome je doprinela i ta okolnost, što je pri stvaranju srpske države i organizovanju vlasti, ostalo mnogo turskog duha u vladajućim krugovima. Oni, koji su bili predstavnici vlasti, zvali se oni vojskoviđe, kneževi, načelnici ili kako mu drugo shvaćali su vlast isto onako kao turske paše, suhaše i kabadahije; nisu smatrali da je zakon najviša volja, već njihov „ćef“. To je izazvalo revolt, i prirodno je, što je u narodu manje više bilo isto nepoverenje prema srpskim vlastima kao i prema turskim. Zato je, moć se slobodno reći, bio *bon ton* biti opozicionar i revolucionar u novoozobnovljenoj kneževini Srbiji. Ovine urođjenom duhovnom raspoloženju došlo su u misli i ideje sa zapada. U toku devedesetog veka Evropom su vladale liberalne i demokratske ideje, i sve su našle silnoga odziva u srpskoj inteligenciji. Naši mladi ljudi, koji su se školovali na zapadu u Nemačkoj i Francuskoj došli su napojeni liberalnim litema zapada, koje su našle plodno izražište u dušama mladih ljudi onog naroda, koji je tek bio oslobođen turskog gospodarstva. Tako se u pedesetim godinama stvorila u Srbiji liberalna stranka kao kontrast tadašnjem oligarhijskom režimu savetnika. Raznim političkim strankama, koliko unutrašnjim toliko i spoljašnjim ovaj pokret naših liberalaca našao je najjače izražje u sveobuhvatnoj skupštini od 1858 godine koja je zbacila dinastiju Karadjordjevića i ponovo na presto povratila osiromašenu Srbiju Miloša Obrenovića i njegovu dinastiju. Sada kad čovek hladno razmisli veoma interesantna pojava. Miloš je bio izvanik kao despot i kao takav primunjen da napusti presto Srbije. Režim Aleksandra Karadjordjevića, sa gledišta evropskoga bio je parlamentaran. Mesto kneza, koji je bio svemoćan, Srbija je dobila oligarhiju „savetnika“ u čijim je rukama knez bio samo oruđe bez volje. I protiv takvog sistema podigao se go liberalni pokret u Srbiji.

Ipak se ne može sporiti, da naši liberalci nisu bili u pravu. Oni su na prvome mestu vodili računa o narodu, koji nije znao za zapadnjačke ideje i samo je računao sadržajima, a posle toga, oni su bili srećni što je odmah posle Miloša došao na presto Srbije (14. sept. 1860) Mihajlo, koji je proklamovao da je: „zakon najviša volja u Srbiji“ i težio da pomoću svesnog i obrazovanog činovništva, poput prosvetljenih apsolutista XVIII veka stvori od Srbije modernu i zakonsku državu. To je bio silan napredak prema orijentalnim pojmovima, koji su dole vladali u Srbiji kako kod onih koji su predstavljali vlast, tako kod onih koji su imali sluša i vlast. Mihajlova je vlada zadobila srce sviju Srba i do današnjeg dana on je ostao najpopularniji vladalac Srbije, ma da je on faktički bio apsolutistički vladar. Njega je vladavina poučac primer za sve vladavine do sad u Srbiji. Srpski je narod bio protivan svakom despotičkom sistem uprimeru turskom, ali isto tako protivan i svakom sistemu koji je njemu sa zapada u ime demokratskih principa pripovedan. Na zaost,

zob magle, i njen osmeli imadjaše mnogo želje da bude istinit. Njene mi oči blisnuše poslednji put, odbleskom nečega što je bilo u duši, ili možda samo u sreći i ona me opomenu da ih potražim.

Ja sam izišao u varoš sam i kako niko nije znao da dolazim, niko me nije ni čekao. Išao sam glupo gazedći po blatu, ne poznajući put i saplajući se preko šnja, koje leže po gornjem delu keja. Moja čežnja da vidim Smederevo, pretvorila se naglo u razočarenje i ja sam žalio što sam se kretao iz Beograda. Ali moralo se dalje.

Prvo sam svratio kod svojih suseda, kod gospodina profesora K., da vidim njegovog sina i svog prijatelja iz detinjstva. Od početka rata nismo se videli. Ljubopitstvo i želja da ga vidim mučili su me već tri godine. Ja se teturah preko nekih basamaka, čiji sam raspored zaboravio, zatim se omakoh niz neke basamake i udjoh u njihov sueren. Zatekoh porodicu za večerom, gotovo nepromenijenu, i da nije bilo umora na njihovim licima, moglo bi se reći da imaju isti lag i zdrav izraz, koji su imali juna 1914. Moj prijatelj, istina, dobio je od tada čekinjastu mladiešku brađu i, — da ne kažem ladjarska, — bogovska pleća. Mi se snažno zagrlismo i poljubismo. Radost beše velika. Bio sam uzbudjen i uspomene, one naglo oživiljene uspomene obujimile mi svu svest. Ja osecah da se ne-

vladavina Mihajlova trajala je samo osam godina i posle njega Srbija je bačena u vrtlog unutrašnjih borbi, koje su se kretale oko toga, da li će vladalac biti jači faktor od onih elemenata, koji su težili da ograniče vladalačku moć. Nemesništvo, po tragičnoj smrti kneza Mihajla dalo je ustav od 1868 godine, koji je vodio računa o ovome raspoloženju. Jovan Ristić, šef namesništva i sam je bio liberal, i pod uticajem liberalnih ideja i podsticajem prilika dao je Srbiji prvi ustav, koji se slobodno sme nazvati evropskim. Taj je ustav garantovao narodnom predstavništvu — skupštini velika prava, jed dole su narodne skupštine bile samo skup zvaničnih predstavnika opština, srezova i okruga bez utišća narodnog u izborima. Ovaj bi ustav bio u stanju da decenijama zadovolji prilike u Srbiji, da se početkom sedamdesetih godina nije javio jedan nov pokret — radikalni. Njegov je tvorac Svetozar Marković, koji se školovao u Rusiji i pod uticajem ruskih nihilista stvorio jedan politički program, koji je kod omladine u Srbiji našao na oduševljen prijem. Danas se o Svetozaru Markoviću sudi drukčije. I sam Jovan Skerlić, nekadanji socijalist, a potomji samostalski demokratski, a svojo, studiji o Svetozaru Markoviću morao se ograditi od naivnosti i detinjastog doktrinazstva Markovića, a Slobodan Jovanović ga je u svojoj studiji na prosto smirio. Da, sve je to tako, ali je Svetozar imao silnoga uticaja na formiranje političkih ideja, a te ideje postale politički faktor s kojim se moralo računati. Pod uticajem tih ideja ideja koje su Pašić i njegovi drugovi doneli iz Švajcarske kao Bukovinovi učenici stvorena je 1880. radikalna stranka, stranka, od toga doba najvažniji faktor u političkom životu Srbije. Svi mladi ljudi bili su njome oduševljeni, smatralo se kao kukavickluk ili krajnja ograničenost biti protivnik radikala. Vestom novinarskom horbom i agitacijom po zborovima radikalna je stranka bila uvalila jakoga korpna u narodu. Tu velika zasluga pripada Peru Todoroviću, kako je Slobodan Jovanović u svojoj studiji o Peru Todoroviću lepo objašnjo. Ali i protivnici radikala, naprednjaci nisu bili beznačajni ljudi. Cvet tadašnje srpske inteligencije pripadao je toj stranci. Treba pomenuti samo imena Milutina Garašanina, Milana Piročanca, Cede Mijatovića, Stojana Novakovića, Milana Kujundžića, Vukašina Petrovića, Djoku Pavlovića i drugih, pa da i sadanji naraštaj razume šta je značila ta stranka. Koliko je bila jaka borba između naprednjaka i radikala u unutrašnjoj, toliko je isto bila jaka i u spoljašnjoj politici. Naprednjaci su bili protiv sentimentalne rusofilske politike radikala, ističući kao suprotnost realne prilike, koje su Srbiju nagonile na prijateljstvo s Austro-Ugarskom monarhiom i pomoću ovog prijateljstva joj omogućavale razvijanje na jugu.

Radicali su bili besni i silni u borbi zato, što ih je Rusija pomagala. Borba između kraja Milana i radikala nije bila čisto unutrašnja borba već borba između ruskog uticaja i kraja Milana, koji je težio da se njega oslobodi.

Meni je priča o jelu od glavnog i ničava radikalne stranke, čovek velike spremne i fine inteligencije, da je on napu-

jasna tuga provlačil kroz moje raspoloženje i bejah zblunjen od utisaka. — U ostalom to je sve bilo tako nerazumljivo, i bilo bi tako slabunjavo pisati o iznenadjenjima i promenama, koje su nam napravili događaji i vreme, da ja neću da se upuštam u opširnosti. Ja neznam šta sam radio to veće.

Otišao sam kod svoje majke i kod svoje kuće. Odmah je nastao niz događajčića i prijatnih susreta. Ista drjeta, koja sam ostavio kad mi je bila šesnaesta godina, iste sobe, iste mačke, koje su preživjele sva bombardovanja i koje su mi se odmah umiljavale, kao da sam ih juče spustio posljednji put s krila. Mat i pokazuje interesantnosti, vodi me svuda po kući, upoznaje me s jednim Nemcem, vajarom, koji je napravio svoj ratni atelje u nekadanjem mom kabinetu. O, to me je jako zarađovalo, i g. Muschar je bio vrlo ljubazan da mi je pokazao svoje plakete i upoznao me je sa ostalim svojim radovima, koji su mi se veoma dopali. G. Muschar unosi u svoje stvari mnogo grčkog žanra, ali se mora priznati da to baš i čini njegove reļeje neodoljivim. Zatim sam tu video slike njegovih statua, koje takodje imaju u sebi mnogo snage i čija je kompozicija mišića besprekorna.

U našem susedstvu teče sve po starom. Naši susedi i dalje ledu vrlo masna jela i piju izvrsna smederevska

Od 1880. g. imali smo u Srbiji tri stranke: liberalnu Jovana Ristića, koja je izvojevala Srbiji u dva rata četiri okruga, radikalnu pod vodilstvom Nikole Pašića i Pere Todorovića i naprednjačku pod vodjstvom Milana Piročanca i Milutina Garašina. Od toga doba do danas prilike su se samo u toliko izmenile, što smo dobili socijalističku stranku, koja danas ima dva poslanika u skupštini Lapčevića i Kaclerovića, i radikalne disidente takozvane samostalce, stranku bez naročitog obeležja i bez talentovanih vođa, više nezadovoljnika, koji su se izdvojili iz radikalne stranke i pridocišice od spekulanta iz ostalih partija.

Liberalna stranka sišla je sa pozornice 1880. g. kada je ustupila mesto naprednoj stranci. U unutrašnjoj politici važila je ona tada kao nazadnjačka stranka, ma da je stvarno bila liberalna prema ranijim prilikama, a u spolnoj politici se naslanjala na Rusiju. Ristić je bio vrlo dobro zapisan u Rusiji, a naši stariji liberali su bili toliko oduševljeni za Ruse, da su bili za podsnehi mladjoj generaciji. Sećam se kao mladčić da sam iz krugova tih ljudi slušao, kako u Rusiji ima tako veliko kandilo da crkvenjak mora da sedne u čamac pa da ga zapali. Ili da ima jedan manje u kome 40.000 Kazaka izvode svoje igre. Ti naivni obožavaoci Rusije pričali su još tada kako ruski top tera na daljinu od tri dana hoda, a svaki je ruski vojnik jači od deseterice vojnika ma koje bilo druge narodnosti. Ove kuriozne naivnosti prepričavam sada samo s toga, što sam u toku ovog rata uvideo da i danas u Srbiji ima ljudi, koji su verovali u takve naivnosti, i da je cela naša državna politika više manje zasnovana bila na takvim pretpostavkama.

Naprednjaci su važili kao austrofil, i njih su radikali hteli s toga da predstave kod naroda kao „izdajničke“. Zaista je kralj Milan s naprednjacima zasnovao veoma prijateljski odnos sa susednom Monarhijom, i čak je bio zaključio tajnu vojnu konvenciju, ali kad sam pročitao tekst te konvencije koji je Stojan Pročić 1909. g. bio objavio, video sam, da ona ne samo nije bila strašna i ponižavajuća po Srbiju, nego da joj je osiguravala velike dobice na jugu.

Radicali su predstavljali narodu srpsko-bugarski rat 1885. g. kao bratoubilački, ali je taj isti narod 1913. nagnao srpsku radikalnu vladu u rat protiv Bugarske! Iz toga se vidi, da kralj Milan i naprednjaci nisu vodili „nenarodnu“ politiku, već obrnuto, radikali su bili ti, koji su kod naroda nutili svest o zdravoj i realnoj politici. Radicali su nazivali kralja Milana i naprednjake izdajcima i upropastiteljima Srbije, a sad smo doživeli i svi smo

PODLISTAK

de T.:

Jedno putovanje u Smederevo.

Najzad sam se krenuo jednoga dana. Vreme je bilo maglovito i kišovito. Divlje plovke su letele oko naše ladje, pored koje su promicale s jedne strane brda a s druge vrbači u ravnicima. U malom, crvenom salonu naše stare ladje, sedeo sam s dve gospođe. Jedna je htela da joj pričam, druga da mi priča. Neke su dame pile kraker i silno uzdisale i žalile se na vreme, muzeve i sudbinu. Jedna Jevrejka je jela od Beograda do Smedereva mušmule, izlazeći s vremena na vreme da baci koštice. Osem mene i još nekog mladjeg gospodina nije bilo više ni jedan muškarać, da nekažem kavaljer, jer to nešto više znači. Do samih vrata salona sedeše su tri osobe u crnini. One su plakale neprestano. One su se vracale s pograbu svoje sestre i vredjao ih je zvuk nekakvog presipnulog gramofona iz kabine, zvuk koji se peo iz utrobe ladje i koji je kao neki otrovni gas dražio i dosadljivo. Od Beograda do Smedereva on je svirao neprestano ariju nekog medvedara, pesmu, koja nas je dražila kao i životinju, kojoj je namenjena.

I tako smo putovali, gušeći se u strašnoj vrućini, jer cevi za grejanje behu ispod samih sedišta i bili smo zapupreni i nestrpljivi. Sve, o čemu se moglo razgovarati, razgovaralo se na svim delovima salonića. Užasna nas vrućina činjaše nervoznim i nestrpljivim u razgovoru, i kad bi devojka donosila čajeve i krakere, pola bi je salona mollo da ostavi vrata otvorena a polovina protestovaše. Jedna gospođa s fesom spavala je mirno i duvujući polako i odmerno kao i naša ladja.

S mrakom je padala dosada u nas i oko nas. I skoro, dođe do mrtvila u razgovorima. Čutanje se izli kroz vazduh kao neki miris, koji osvežava. Svakog je maopa imao unutrašnje dialoge i nije ih saopštavao svojoj okolini.

Iz ovoga nas prekide Grocka, koja ubaci u našu sredinu nova lica, i interesovanje nas probudi i obramotilo u koju nas dovede čutanje. Jedna mršava devojka s knjigom i jedna debela ministarka udjoše u salon. Prvu sam izgubio iz vida. Druga načini malo žubora u mome krugu, ponosita i razmetljiva više nego što bi odgovaralo njenoj pojavi. Ali mrtvilo tako zapaši svima usta, da se napolsetku niko više ne ču. I jedno po jedno, mi napustismo dosadnu odaju i izlazismo napolje, na vetar.

Bilo je mračno. U daljnini se naziraše svetlost, svetlost u obliku pantlićke, kordoni od svetiljki. To beše naš

cilj. To beše varoš, ispred koje se žutila voda. Medjutim sumaglica skrivaše sve ostalo, a nestrpljenje mućaše duh.

Nazresmo siluete kuća smederevskog grada, koje se pomaljahu iz tame kao čudovišta, i koja ne izazvaše, pri onoj magli, u nas ništa više nego strah od nečega što je stalo i mrtvo. Pirh je otkrio na njima nešto veoma ljupko. Njemu su se učinile tako lepe da je u svojoj knjizi rekao: naliche na sliku sa sticiljanskih obala. Mene ispunjavahu nekim veličanstvom, nobraženjem, divljenjem i ja začah što ih nije video Lamartin, kad je bio tako blizu njih. Pokušao sam da izazovem neku romantičnu sliku u svojoj mašti. Ali moj mozak, premoren vrućinom i razgovorom, beše nesposoban za funkcije obe vrste i ja bth lišen zadovoljstva da gledam kakav Jerinin ljubavni skandal, kakve srednjevekovne lestvice od svile, koje bi padale s kule u čamac, na vodi po kojoj pliva mesečina.

Ja sam dolazio u Smederevo posle tri godine i moje srce beše ispunjeno samo nečim neizvesnim. Pošto sam poljubio ruku ministarki, koja baš u tome momentu, na vrlo simpatičan način pričala kako je izmenila dvadeset i tri lekara za svoje srce, i pošto sam poljubio ruku prijatelju gospodji, koja mi je govorila i onoj, koja je želela da joj govorim, ja napustih ladju. Ova treća beše tužna, možda

Sveooci da su radikalni uproba... koji je i mene ranije bunilo, ali s...

Dugo sam o tome razmišljao i fak... pribrano i došao do zaključka da...

Pariski listovi javljaju, da je veče... 31. decembra održan u elisejskoj...

Zenevski dopisnik "Politike" javl... ja iz sa svim pouzdanog izvora, da...

Kako se iz Parisa javlja knjeznik... Henri Barbusse zahvaljuje u ime...

Neki su sarajevski muslimani m d'u... sobom sabrali svetu od K 1000 i...

Mene je bilo žao što sam morao... da odlazim iz Smedereva. Ja sam...

Na današnji dan, 5. januara 1858... godine umro je u Milanu. Istoga...

Na današnji dan, 5. januara 1858... godine umro je u Milanu. Istoga...

Pregovori za mir RUSKI PREDLOG, DA SE DALJI PREGOVORI VRSE U NEUTRALNOM INOSTRAVSTVU.

Središnje vlasti ostaju kod toga, da se... pregovori nastave u Brest-Litowsku...

"Avanti" za pregovore sa središnjim... vlastima (Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Ministarski savjet u Parizu učešćem... zastupnika sporazumnih sila (Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Sudbina solunske ekspedicije (Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Francuske čete na frontu traže... reviziju ratnih ciljeva (Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Dogadjaji u Rusiji (Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Novi bankovne filijale u Tuzli

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Odesa pripasti Ukrajini. Po lani i l' k... ajne za ustavovornu skupštinu, svega...

Mornar — petrogradski vojni zapo... vjednik (Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Najnovije brz. vijesti Interniranje svih pripadnika središnjih... vlasti u Italiji (Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Lenjin — kandidat za Nobelovu na... grad (Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Nevođe sa životnim namirnicama u... Engleskoj (Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Vijesti iz unutrašnjosti Prosiava Božića u Arandjelovcu

Vijesti iz Hrvatske i Bosne (Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Grad i okolica Dnevni kalendar

Danas je subota 5. januara 1918., po... starom 23. decembra 1917. — Rimokatolički: Te...

Kinematografi: Vojni kino u Kralja... Milana ulici 56 (Koloseum): U 6 sati...

Vojni parno toplio kupatilo u Car... Dušanovoj ulici. — I. Kupatilo u kadama: a) Za vojne...

Posjeta članova austrijske delegacije... u Beogradu. Juče prije podne bili su članovi...

Poslije podne odvezli su se dele... gati na c. i. k. vojničko groblje. Clan...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Babić odgovorio je kratkim govorom... u kojima se gospodi delegatima...

Poslije večere odvezli su se čla... novi delegacija na željezničku stanicu...

Povodom nastupajućih pravoslav... nih božićnih praznika darivače adm...

Raspored bogoslužjenja o božićnim... praznicima u beogradskim pravo...

O božićnim praznicima obavije se... u beogradskim crkvama bogoslužjenja...

Svečana bogoslužjenja. O svetlim praznicima Rodjenja... Hristovog svečanost bogoslužjenja...

Tako u Sabornoj crkvi: sve... tri dana Božića pjevao je na božanst...

Oni će izvoditi: a) antifone (I. dana) i I. dio litur... gije od St. St. Mokrancja;

Evangelička služba Božja Sutra u nedjelju 8. januara biće u... evangeličkoj crkvi (u ulici Vuka Kara...

Božićni darak. Danas po podne u 4 sata izvršiće... se u dorčolskoj osnovnoj školi, Car Du...

Darovi za beogradsku sirotinju. Porodica Porobić podarila je... preko uređništva "Beogradskih Novi...

Berta i povratio mletačku oblast... 1857. g. postavljen je za glavnok guver...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

Muslimanska selijska banka, te au... strijsko-bosanska banka otvaraju...

10 kruna, kao svoj priloz za beogradsku sirotinju.

Dobrovoljni priloz
Društvo Crvenog Krsta u c. i k. V. G. G. S. sa najvećom zahvalnošću primilo je od g. Ojare Pavlovića, mesara iz Beograda priloz od 50 kruna.

Nova simfonijska pjesma „Soča“
C. i kr. VGG. pridijeljeni major Ljudevit Safranek, koji je ovdajnoj publici poznat po svojoj simfonijskoj uvertiri „Sljeme“, dovršio je prije kratkog vremena veće glazbeno djelo za orkestar. To je simfonijska pjesma, čija se pjesnička sadržina vidi već iz naslova: „Soča“. Pravljen umjetničkim načinom slavi ova pjesma naše junačke bojeve na rijeci, čije će ime u našoj istoriji biti za sva vremena pribilježeno krvavim ali i zlatnim slovima.

Kako doznajemo, upravlja komponista lično pokusima za prvu predstavu, koja ima da bude ovdje u Beogradu 20. januara. Za ovu stvar se zainteresovao veći broj ljubitelja prave umjetnosti, tako da će orkestar beogradske garnizonske glazbe biti pojačan sa 75 sudjelovaca. Komponista će sam dirigrirati svoje djelo na koncertu 20. januara, koji će početi umjetničkom uvertirom „Sljeme“. Osim toga će poznati umjetnik na violini, gospodin potporučnik inžinjerskočasničkog zbora, Karl Ujhely, izvoditi Mozartov violinski koncert u D-duru sa pratnjom orkestra. Mi ćemo se još vratiti na simfonijsku pjesmu „Soča“, da bi publici prije predstave još upoznali sa sadržinom, suštinom i sastavom ovog djela. No već sad, po onom — kako smo zavirili u partituru — možemo toj naskroz modernoj kompoziciji prećuti osobit uspjeh.

Traži se
Gjorgje Janković, ratni zarobljenik broj 9872 iz logora u Lehfeld u, Bavariska, moli svakoga ko bi znao da ga izvjesti o njegovom bratu Miloj Jankoviću, vojniku 3 čete, 3. bataljuna, 4 puka, drinske divizije, II. poziva.

Izveštaj o pomenutom vojniku može se poslati i Društvu Crvenoga Krsta u Beogradu sa pozivom na br. 21912.

Obustavljanje lokalne plovidbe između Beograda i Zemuna
Zbog nastalog mraza i ponovnog leda na Dunavu, produžuje se i na dalje obustava lokalne plovidbe između Beograda i Zemuna.

Žir za izradu surogata kafe.
Ranijom objavom c. i k. okružnog zapovjedništva Beograd-grad od 21. avgusta prošle godine E. br. 11.801 bilo je preporučeno skupljanje žira u svrhu tovljenja svinja.

Riješenim vrhovnog zapovjedništva br. 183.127/8 od 29. septembra prošle godine skupljeni žir ne će se upotrebljavati za tovljenje svinja, već za izradu surogata kafe za državnu potrebu. Prema tome skupljeni žir ne će se predavati beogradskoj klanici, već slati neposredno vojnom magacinu u Beču.

Preporuča se svima onima, koji pridržavaju količine žira, da i najmanje količine prijave najdalje do 20. januara ove godine.

Za 100 kilograma skupljenoga žira plaća se 10 kruna.

Prodaja šećera
Prodavniče životnih namirnica opštine grada Beograda otpočele su da vrše prodaju šećera građanstvu za mjesec januar. Šećer se izdaje na osnovu kupona za šećer i staje kao i do sad 3.50 kruna po kilogramu.

Dnevna temperatura u Beogradu.
4. januara: maksimum —4.0, minimum —9.0. Temperatura zemljine površine —2.2. Sunčano zračenje —2.6.

Vrijeme na Balkanu.
4. januara izjutra: U južnoj Ugarskoj, sjevernoj Srbiji i jugo-zapadnoj Bugarskoj na mnogim mjestima vedro, u ostalim krajevima nebo većinom zastrto. U Mačedoniji, Arbaniji, zapadnoj Bugarskoj i u srednjoj Srbiji na mnogim mjestima kiše.

Diana Alabaster
puder i Diana pomada za lice, može se svagdje dobiti.

U zrcalu vidi svaka lijepa dama
koliko je ljepša, ako upotrebljava
Diana Alabaster puder i Creme.
Mala doza ili lončić K 2. — Velika doza K 4.
Može se posvuda dobiti. Glavno prodavalište:
„Diana“ Handels A. G., Budapest, V.
Nador utca 6.

Austro-ugarsko parno brodarstvo

U zagrebačkim „Novotima“ izšlo je Dr. Ivan Bulić iz Spiljeta nekoliko zgodnih članaka o našem narodnom pomorskom imetku, i pokazao, kojim sme om imamo da udesimo na poju pomorstva i ribanja.

Iz tih članaka vadiamo sljedeće podatke:

Cijela austro-ugarska trgovačka mornarica ima u parobrodima oko 900.000 bruto-tonelata, od kojih na austrijsku stranu otpada 650.000, a na ugarsku i hrvatsku oko 250.000 bruto-tonelata. Ukupni broj parobroda iznosi 454, od kojih na austrijskoj strani 332, na ugarskoj i hrvatskoj 122.

Glavnija austrijska parobrodarska društva: a) velika plovidba: Austrijski Lloyd 61 parobrod sa 235.000 bruto-tonelata; Auto-Americana (csrlich) 31 par. sa 140.000 br.; D. Tripković 17 par. sa 68.000 br.; Je. olimi 10 par. sa 40.000 br.; Navigaz. Libera u Trstu 9 par. sa 30.000 br.; G. Račić 10 par. sa 40.000 br.; Eredi M. Prenuda 4 par. sa 13.000 br.; G. L. Prenuda 5 par. sa 11.000 br.; S. Kosović 4 par. sa 15.000 br.; Lussino 5 par. sa 20.000 br.; Oceanica 6 par. sa 20.000 br.; Dubrovačka društva „Naprijed“ i „Unitone“ 10 par. sa 40.000 br.; M. Martinić 7 par. sa 29.000 br.; Razni pojedinci 9 par. sa 26.000 br. b) mala plovidba: D. Imatia 35 par. sa 10.000 br.; Istria-Trieste 11 par. sa 2.200 br.; Dubrovačka plovidba 6 par. sa 3.100 br.; D. Tripković 8 par. sa 5.100 br.; C. Martinić 6 par. sa 3.500 br.; Austro-hrvatska plovidba 3 par. sa 1.150 br.; Razna mala obalna društva i pojedinci oko 70 par. sa 9.000 bruto-tonelata.

Glavna ugarska i hrvatska parobrodarska društva: a) velika plovidba: Adria 31 parobrod sa 70.000 bruto-tonelata; Ug.-h.v. slob. plovl. 6 par. sa 22.000 br.; Orieat 6 par. sa 26.000 br.; A. L. Lita 10 par. sa 40.000 br.; Levante 12 par. sa 42.000 br.; Razni 3 par. sa 5.000 bruto-tonelata.

b) mala plovidba: Ug.-h.v. par. društvo 4 par. sa 10.000 br.; Hrvatsko par. društvo 4 par. sa 600 br.; Danubius 2 par. sa 900 br.; Razni 11 par. sa 800 br. b) mala plovidba: Ug.-h.v. par. društvo 4 par. sa 10.000 br.; Hrvatsko par. društvo 4 par. sa 600 br.; Danubius 2 par. sa 900 br.; Razni 11 par. sa 800 br.

A. Grin: TAJANSTVENA OTMICA.

(Nastavak.)
Hill odmah podje u onu sobu, gdje je Lola u strahu očekivala da čuje, šta je bilo sa njenima. Hill joj sa nekoliko riječi ispriča, kako je izvršeno hapšenje i pozva je, da još jednom vidi svoja oca. Ona odmah izjavi da hoće, ali se omet stade ustezati, pašto je znala da joj je tamo i suprug. No prije no što će se ona ma na šta odlučiti otvorše se vrata i na pragu se pojavio Holman Black, koji je širio ruke, da primi u svoje naručje onu, za kojom je toliko vremena uzdisao. Ma koliko joj je loga časa zaigralo srce, Lola se ipak nije makla s mjesta.

„Razumijem“, reče Black, spušajući ruke, „moram prvo izmisliti tvoj oprostaj prije no što bih se smio natat...“ „Ne morate“, tiho ga prekiđe suprug. „Dovoljno mi je što ste došli po mene. A ako ste ranije bili ljuti na mene...“ „Lola, zar ja ljut na tebe? Evo pogledaj me, izlazim preda te kao tvoj suprug, da pred tvoje noge položim svoje srce, svoj život... sve. Za ovo godinu dana vidio sam, šta vrijedi djeljiva, koju sam na dan svoja vjenčanja onako grubo odbio od sebe. Lola, hoćeš li i možeš li mi oprostiti, hoćeš li mi vratiti svoju ljubav i svoje poštovanje, jer znaš, da ma je to dvoje milije, nego li svo blago na svijetu?“

Ona ga pogleda ljupkim, nježnim pogledom, ali mu ipak nije htjela da prihvati pruženu joj ruku. „A to mi velite vi u času, kada hapse mog brata i oca i kada ste se vi konačno uvjerali da su oni nevaljanci i zločinci?“

„Ne“, odgovori on srdačno, „velim to u času, kada sam opet našao svoju suprugu, bez koje sam toliko vremena bio i koju od srca mogu pozdraviti samo riječima: dobro mi došla!“

Preko njenog lica prolete sretan osmeh. „Sada neka bude šta bude“, proćapta ona, „ja nikada više neću očajavati“. No odmah zatim ona se opet uozbilji i kao silom uzdržavajući se, ozbiljno reče: „Holmane, ali ste plemeniti. Ja umijem da cijenim tu plemenitost, pa baš zato ne smijem dopustiti, da vas ti vaši osjećaji navedu na djelo, za koje bi se uskoro ljuto pokajali. Vi hoćete da me priznate svojom suprugom — a znate li vi šta to za vas znači?“

„Kako da neznam, Lola! To znači za mene oslobodjenje od najtežih duševnih patnji!“

„Ne“, odgovori ona polako, „to znači sramota za jednu od najponosnijih porodica u cijeloj zemlji. Ta Holmane zar ne vidjate, da bi mračne sjenke prošlosti potamneli svu sreću, koju bi nam mogla donijeti budućnost, da bi me kao neka moja vlastita krivica stalno grizla pomisao na moje, koji bi toliko ukaljali vaš ugled?“

„Lola, tvoj otac i tvoj brat nikada te više neće uznemirivati, jer su se zakleli, da će odsada krenuti svojim putem. Do duše će te sa vremena na vrijeme tštati pomisao na njih draga žena, jer najzad krv nije voda, ali time nikako neće biti pomućeno tvoje ognjište, tvoj odnos prema svome supruhu. Nikada svijet neće saznati da si se ti ranije u životu zvala Lola Smith, a ti sama treba da zaboraviš, da si ikada nosila drugo prezime od moga, kojega si se pokazala toliko dostojna.“

On je govorio, sa toliko topline, sa glasom koji je izražavao toliku iskrenost ljubavi, da su njegove riječi do duše učinile dubok utisak na Lolu, ipak sve to još nije bilo dovoljno, da se slomije njen otpor. „Holmane, ja sam samo ženska“, reče ona drhtavim glasom, „ženska sam ali sam ipak dovoljno jaka da ispunim dužnost prema čovjeku, čija mi je čast draža od moje sreće.“

„Kada bi me volila, ti nebi tako govorila“, odgovori on glasom punim prijekora.

Lolini se obrazi zarumeniše. „Holmane“, reče ona pristupajući korak bliže. „Sam Bog zna koliko te ja volim, tebe koji si svojom velikodušnošću unio svjetlosti u moj sumarni život. Ali prije no što su rasturene sjenke, koje su se nadvile nadamnom, ja nemogu prekoračiti prag tvoje kuće kao tvoja žena. Ja ću do smrti misliti na tebe i moliti se Bogu za tebe, ali sada te se dragovoljno odričem, jer neću da budem prepreka tvome društvenom položaju i lanac, koji će sputavati tvoj život!“

Prije no što bi on ma šta mogao odgovoriti na to, Lola je izašla iz sobe.

Još sva uzbudjena od ovoga razgovora sa svojim suprugom, stupi ona u drugu sobu, u kojoj su sjedeli uhvaćeni robljaši. Tužnim pogledom promjeri vezanoga oca, koji je dočeka neprijateljskim pogledom. Stala mu je govoriti blagim djetinjim riječima, trudeći se, da bar na rastanku čuje koju lijepu riječ od njega. Ali stari Smith je najpogrdnijim riječima napadao svoju kćer, tako da je Wilsen najzad učinio kraj toj tugljivoj sceni, naredivši, da se hapšenci odvedu.

Za to vrijeme Black, očajan zbog Lolino upornog držanja, bio je na brzu ruku napisao nekoliko riječi na komad hartije i poslao ga svojoj domaćici. Ne prođe ni nekoliko minuta, pa se pojavio gđa. Daniels, a sa njome još jedna gospođa. Mada je nosila gust voo, Holman je ipak odmah u njoj poznao svoju sestru od strica, groficu de Mirac. No on je bio u takvom raspoloženju, da i nije obratio pažnju na nju, već je odmah stao navaljivati na domaćicu, da sa njome podje kod Lole. Kada su oni ušli u sobu, mlada djevojka, koja je bila sva zadubljena u misli, iznenadnjeno se trže.

„Gđja. Daniels!“ kliknu ona radosno i pruži ruku vjernoj domaćici. „O, mila moja gospodjo!“ pozdravi je ova, sva blažena od sreće. „Koliko sam sretna što smo vas jedva jednom našli!“

„Vi ste svakako stekli veoma loše mišljenje o meni, gđjo. Daniels“, stade se izvinjavati Lola, „ali meni je bila oduzeta mogućnost da ma na koji način opštım s vami. A onda sam morala napustiti kuću, jer to je bio jedini način, da zaštitim život vašega gospodarara.“

„Kako?“ prekiđe je Holman. „Ti si dakle pošla sa onim zlikovcima samo zato da bi spasila mene?“

„Nisam imala kud. Da su me ubili, ja ne bih marila, ali kad stadoše prijetiti tebi...“

„Ispričaj mi sve što se dogodilo one noći!“ zamoli je Black. „Kako su oni to pronašli mjesto, gdje si se ti bila sklonila?“

XII.
Lola nije odmah odgovorila Blacku na to pitanje; mladoj djevojci očigledno nije bilo milo, da govori o događajima one noći. No na ponovljenu Blackovu molbu ona naizad potuši.

! Izašlo !
Novo! Novo!
Juraj grof Oršić-Slavetički;
„Na konju i u rovu“
Cijena 2 K.
Može se kupiti u knjižari
S. B. Cvijanovića
Beograd
Knez Mihajlova ul. broj 16.
Peruđzbine sa strane šalju se na gornju knjižaru ili na samog pisca: Uredništvo „Beogradskih Novina“, — Beograd.

POSILIJEDNJE BRZOJAVNE VIJESTI

GOVOR GROFA HERTLINGA.
Sjedinica glavnog odbora njemačkog Reichstaga.

Kb. Berlin, 4. januara.

Glavni se odbor njemačkog Reichstaga sastao danas na sjedinici. Na početku sjednice izjavio je konzervativni poslanik grof Westarp, da njegovi politički prijatelji nijesu ni pošto saglasni sa njemačkim pregovaračima u Brest-Litovsku. Naročito je njihov sporazum sa ruskim predlogom, da se udje u pregovore za opšti mir, djelovao vrlo iznenadjujuće. Mi smatramo ovakovo pregovaranje o miru s obzirom na njemačku ratnu moć kao nepotrebnim, šta više za njemačke interese štetnim. On i njegovi prijatelji nužno žele, da se rok, koji je za takve pregovore o miru istekao, više ne obnovi. Naprotiv žele konzervativci, da stupe sa cijelim ruskim narodom opet u prijateljske odnose.

Na to uzima riječ grof Hertling i veli:

Šta sam juče rekao, možda već danas nema vrijednosti. Mi moramo uvijek računati sa mogućnošću kole upadice. Takva je jedna upadica, koja je već prije u više maha prijetila da izbiše, sad nastupila. Ruska delegacija naime želi, da premjesti mjesto pregovaranja u jednu neutralnu zemlju. Ruska vlada predlaže, da se mjesto pregovaranja premjesti iz Brest-Litovska u Stockholm. Posve nezavisno od toga, da mi nismo u položaju da sebi dajemo pripisivati od Rusa, gdje ćemo voditi pregovore za mir, dove'o bi premeštavanje mjesta za pregovore u Stockholm do znatnih teškoća. Ja ću navesti samo jednu takvu teškoću. Do sad su turski i bugarski delegati s Brest-Litovskom imali neposrednu vezu, koja je dobro funkcionirala. U Stockholmu bi uređenje ovakve veze našlo na najveće zaprijeke. Već s toga jednog razloga nismo mogli da na to pristanemo. K tome dolazi, da bi sporazumna roverenja, da posiju nepovjerenje između nas i ruske vlade, u Stockholmu našla na plodno tlo. Iz toga razloga naložio sam državnom tajniku dru pl. Kühmannu, da ovaj prijedlog odbije. (Odobranje.) Medjutim su u Brest-Litovsk stigli zastupnici Ukrajine, koji su providjeni svim punomoćjima za pregovore.

Mi ćemo posve mirno nastaviti pregovore sa zastupnicima Ukrajine. Kako nam petrogradska vlada javila, ne može ona da pristane na 1. i 2. tačku naših preliminarina za mir. Oni se, kako je poznato, odnose na modaliteta oko ispražnjenja zaposjednutih područja i na obavljanie narodnog glasanja u njima. Ruska nam štampa podmeće, kako se mi na nepošten način izvlačimo svoga pristanka, datog u pogledu prava samoopredjeljenja pojedinih naroda. Ova podmetanja moramo odbiti. Odupirajući se pomenutim tačkama mi se rukovodimo isključivo razlozima praktične prirode. Mi od toga ne možemo odustati. Mislim, da možemo mirne duše očekivati, kako će se svršiti ovaj incident. U tome se mi pouzdajemo u svoj moćni položaj, svoje poštene namjere i svoje pravo. (Živo odobravanje.)

Zatim je odbor odložio svoje sjednice do sutra, pošto će pojedine stranke poslije podne vijećati o političkom položaju.

Kb. Berlin, 4. januara.

Brest-litowski incident, o kojemu glavni odbor Reichstaga, izazvao je veliku uzrujanost u političkim krugovima. Listovi jednodušno odobravaju kancelarove navode i objašnjavaju želju ruske vlade za premještanjem pregovora u jednu neutralnu zemlju, engleskim spletkama.

DELEGATI SREDIŠNJIH VLASTI NA PUTU ZA BREST-LITOWSK.
Kb. Varšava, 4. januara.

Njemački i turski delegati za pregovore o miru proputovali su danas na putu za Brest-Litovsk kroz Varšavu. U istom se vozu nalazilo i više bugarskih delegata.

UKRAJINSKI DELEGATI U BREST-LITOWSKU.
Kb. Berlin, 4. januara.

Wolfšov ured javlja iz Brest-Litowskog: Juče su ovamo stigla četiri delegata ukrajinske republike, da sudjeluju u pregovorima za mir. Sva su četiri zastupnika članovi ukrajinske centralne Rađe, ukrajinskog parlamenta i sveruske konstituante u Petrogradu. Ukrajinski su delegati od vlade ukrajinske republike dobili sva punomoćja za vodenje mirovnih pregovora. Naš je dopisnik razgovarao s jednim delegatom, koji mu je iznajprije izjavio, da ukrajinska republika sada hoće da uredi samostalne međunarodne odnose. Delegat je primjetio, da su Ukrajinci na žalost primorani konstatovati, kako je njemačka štampa odnosno pravog stanja stvari u ukrajinskoj republici zlo orientisana. Tako je na pr. njemačko društvo netacnim i djelimično fantastičkim vijestima o obostranim odnosima prema sporazumnim silama dovedeno u zabunu. Ukrajinci nijesu prije sačinjavali državnog tijela. Oni nemaju ni direktnog

ni indirektnog udjela na rasplamsanju svjetskoga rata. Sada, nakon što smo se oslobodili ruskih okova, želimo složno demokratski mir. Ukrajinci se nadaju, da će kod pregovora za mir moći zajednički i solidarno da rade sa savjetom pučkih povjerenika. Narednih se dana očekuju i ostali članovi ukrajinske delegacije, među njima i predsjednik.

UČEŠĆE POLJAKA U PREGOVORIMA.
Kb. Berlin, 4. januara.

Kako javljaju listovi, sa naliceg se mješta u veiko izlazi u surret ž. i Poljaka za učešće u pregovorima, koji se vode u Brest-Litovskom. Pri: kom pregovaranja o pojedinim pitanjima p z a e se Poljaci, da učestvuju radi davanja kompetentnog mišljenja.

ENGLESKO RADNIŠTVO ZA OPŠTI MIR.
Kb. Stockholm, 4. januara.

Kongres engleske radničke stranke, koji će se sastati 23. o. mj. u Nothinghamu, imao bi se prije svega pozabaviti sa spoljnim političkim položajem i stanovištem, koje prema njemu ima zauzeti englesko radništvo. Možeće će se zaključiti i jedna akcija u svrhu prokrčivanja puta opštem miru.

PUT Dra. WEKERLE-A U BERLIN
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Budimpešta, 4. januara.

Kako listovi javljaju, putuje sutra dr. Wekerle u Berlin, da se odane u društvu s austrijskim ministrom finansija drom pl. Wimmerom otputi u Berlin.

DEMISIJA GROFA HADIKA.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Budimpešta, 4. januara.

Prema vijestima listova predao je ministar za ishranu grof Hadik svoju demisiju. Kao nasljednik mu se spominje državni tajnik u ministarstvu za domobranstvo podmaršal Tabajdli.

MOĆ SOVJETA U UKRAJINI.
Kb. Petrograd, 4. januara.

Moć sovjeta u Ukrajini raste i da na u dan. Jekaterinos av se na azi u rukama sovjeta. Ujecaj boljševika dnevno raste.

BOLŠEVIKI PROMIJENILI SVOJE STAJALIŠTE PREMA KONSTITUANTII.
Kb. Stockholm, 4. januara.

Ovdajnji listovi javljaju, da su boljševiki promijenili svoje stajalište prema konstituanti. Ova se imade sada sastati 4. juna pod uslovom, da neboljševički članovi prije priznaju boljševičku vladu.

BUCHANAN NAVODNO ZBOG BOLESTI OSTAVIO PETROGRAD.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Rotterdam, 4. januara.

„Nieuwe Courant“ javlja iz Londona, da je petrogradski engleski poslanik Buchanan zbog bolesti iz Petrograda otputovao za London. Iz Petrograda su otputovali i članovi englesko-ruskog odbora za štampu.

VELIKA ŽELJEZNIČKA NESREĆA U RUSIJI.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Stockholm, 4. januara.

Na ruskoj stanici Bečanovka došlo je do sukoba željezničkih vozova, kod čega su uništena dva voza, u kojima su se nalazili kazaci. Usmrćeno je 2000 ljudi.

SLOBODNA FINSKA.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Stockholm, 4. januara.

Juče su ovamo stigli putnici iz Finske, čije su putnice već bile izdane od finske vlade.

GENERAL SARRAIL NA PUTU U DOMOVINU.
Kb. Bern, 4. januara.

Bivši generalisim sporazumne vojske u Solunu, Sarrail, stigao je u Montauban. On je pariskim novinari, koji su ga intervjuisali, izjavio, da nema nikakvih namjera za budućnost. Sarrail je otklonio svako razjašnjenje o svom smjenvivanju.

FRANCUZI U STRAHU ZA PARIS.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)
Zeneva, 4. januara.

Prema ovamo stiglih vijestima kopaju Francuzi, u strahu pred njemačkim probojem, u pojasu od 12 kilometara, oko Parisa rovove.

ENGLESKA RADNIČKA STRANKA POZVALA NA SVOJ KONGRES HOLANDSKO-SKANDINAVSKI ODBOR.
Kb. Stockholm, 4. januara.

Kako „Sozialdemokraten“ javlja, primio je tajnik holandsko-skandinavskog odbora poziv od engleske radničke stranke, da sudjeluje na kongresu te stranke, koji će se održati u Nothinghamu. Odbor je u naročitoj sjedinici zaključio, da se tajnik ovom pozivu odazove.

CIJENE OGLASIMA: Osimna jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera. Priposlano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera.

MALI OGLASI Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA: Osimna jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera. Priposlano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera.

ZUBNI-ATELJE J. SIDVERCA DIPLOMIRANI DENTIST Beograd, Kralj Milana ul. 57.

Kupovine i prodaje. ženske cipele plitke i duboke, odlične, predratni materijal, br. 34-38.

Klavin. ko ima da proda, neka se javi u dućanu g-dji Kuželovoj, Kralj Aleksandra 72.

PRAVOG TURSKOG RATLURA ima na stovarištu u delikatesnoj radnji Dimitrije Trandafilidis, Knez Mihajlova ulica 24 i prodaje na više i na malo uz umjerene cijene.

Maslac (Butter), jaja, med veće i manje količine kupujem. Ponude slati, Poslastičarnici Dušana Todorovića, Kralj Milana ul. br. 25, Terazije.

Očuvan zimski muški kaput, prodaje se u Poslastičkoj ulici br. 20, poslednja vrata u dvovrštu levo.

Odjele muško ima na prodaju i može se vidjeti u Poslastičkoj ul. br. 4.

Vina crnoga može se dobiti na manje više. Vitomir Stanojević Balkanska 62.

Vinarska radnja u Kralja Aleksandra ulici br. 2, dobila je veću količinu vina, bljela i crna i prodaje po 4 kr. litar, na više jeftinije.

Dječja količa sportska, dobro uzdržana, kupuju se u Okridskoj ulici br. 6, dvorište desno.

Ženski mantil crna boja, skoro nov, prodaje se jeftino u Okridskoj ul. br. 5 dvorište desno.

Namještenja. Apoteci u Bajinoj Bašti potreban je apotekarski pomoćnik ili stariji pripravnik.

Stanovi. Kafana za izdavanje u Dečanskoj ulici 5, Kafana "2 Jablana" izdaje se odmah.

Elegantan stan sa jednom dvije ili tri sobe meblirane u sredini varoši, izdajem. Uplatiti upravu lista pod "Elegantan 707".

Razno. Branko Arandjelović penzioner, Jovanova ul. 44a, Kragujevac, ne može premlati posjetu o svojoj slavi Sv. Jovana.

Siromašnim obučarskim porodicama. Siromašne obučarske porodice, ma koje vjere, podanstva i narodnosti bili, neka se obrate za pomoć u radnji Djake Hristića, obučara, Knez Mihajlova ulica br. 10.

Predavanja. Pianistkinja, živčena konzervatorijska, daje časove iz klavira i pjevanja.

KORESPONDENCIJA. Jovanu Premoviću, Geneva, Molim vas dostavite mojemu mužju Dušanu Popoviću, novinaru u Stockholmu, da je naš dobar otac umro, pre dva dana. Poštujte vas, Erna Popović, Jovanova 42. Beograd, 34542-8.

Jovanu Premoviću, Geneva. Na ime plate od 1. januara 1918. god. pa do danas nisam primio ništa. Molim Vas poradiće, gdje treba, da mi se zaostala plata izplaćuje i u buduću da mi se šalje redovno, pošto sam u krajnjem oskudici sa porodicom. Bio sam pisar II. kl. leskovačkog gradskog i sreskog suda. Sada živim u Beogradu. Poštujte Vas Svetolik Kovačević, sudski pisar, Beogradska ulica broj 22.

Moja unuka Jaglika Jana Stojković, iz sela Vrbovca, otišla je od kuće već treća godina i ođala se razvratnom životu. Pozvao sam je i ona se nije htjela vratiti. Pozivam je i ovom prilikom, da se u roku za 15 dana vrati, u protivnom ne priznajem dugove, koje ona pravi. Djed lila Stojković, Smederevo, A 2857-8.

Jovanu Premoviću, da dostavi Dragicu Soldatovića, Geneva. Od gospodina Vasovića sam primio jednu, a od vas dvije novčane pošiljke. Hvala vam! Nadam se, da će te mi i u buduću slati. Bio sam tri mjeseca dosta opasno bolestan, sad mi je hvala Bogu dobro. Vas i gospodina Vasovića poštuju i pozdravljaju Vukoman Žujović, biv. činovnik ministarstva finansija, Kraljevića Marka ul. 20, Beograd, 34574-8.

Jovanu Premoviću, Mih. Čolću, Geneve. Moj otac Mirko Marković pekar 17 puka I poziva, umro je od rana novembra 1914. Potrebna dokumenta predale smo, rešenje ne primismo. Iste godine izgubih mater, a ja od 71 bolesna baka od 72 godine osudomno na imanju koja je plaćalo porez. Molimo za što bržu pomoć. Mihjko Marković iz Bogojevića srez ariljski, okr. užički, Maloletna Milica i Draginja Radović iz Bogojevića, srez ariljski, mole da im se pošalje pomoć na ime invalide za njihovog oca Milovana Radovića, narednika I čete IV batalj. IV puka II poziva, koji je poginuo 26. septembra 1915. One su bez matere i ikog svog. Moj sin Milan Gavrilović, redov užičkog munitelnog odeljenja drinske divizije I poziva, umro je u Oseku kao ratni zarobljenik 1 decembra 1916. Ja od 69, bolesna mu žena i dete od 6 godina nalazimo se u bjeđi i molimo za brzu pomoć. Stojka Gavrilović iz Bogojevića, srez ariljski, A 2853-8.

Jovanu Premoviću, Geneva. Gospodica Mitca Jovanović, iz Lešnice (Šabacke) vas molim da je izvjestite, gdje se nalazi Golko Lozić, avijatičar, koji je bio sa avijatičarima na Banjici. Posljednji put je vidjen u Mitrovići. U isto vrijeme molim da izveštate, gdje se sada nalazi Rajko Blagojević, lekar kumanovske bolnice, koji je se za vrijeme evakuacije nalazio kao zastupnik rezerenta saniteta u Giljanima kod Plištine. Poštovanje i pozdrav. Dana Tadić, Lešnica — Šabac, 34575-8.

Jovanu Premoviću, Geneva. da dostavi Branku Petroviću, Rue de Conditte, Geneve (Suisse). Dragi Branko, javljam ti radosnu vijest, da je naša Leosava doputovala, sa zdravljem je dobro. Molim da poradiš za invalida Miloša Ilića, narednika 18. puka iz Pudaraca, broj rešenja 39622, od septembra 1915 god. nije primio. Takođe i za Lenku ženu pok. Milorad Prokića iz Dražnja, i odeljenje dunavske municione kolone I poziva, broj rešenja 18394, od septembra 1915 god. nije primila. Ja novac primam, šalji i u buduću. Mnogo te pozdravlja i voli sestra Ruža D. Perovića. Pudarci — Grocka, 34576-8.

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim da me izvjestite preko Beogradskih Novina ili inače za Milu Ina Milojković, regru a, Čedomira Milojkovića, oboja iz Jovca, sreza belčkoga i Lubišava Pantića, iz Rasevice, sreza temničkoga, da li su živi i zdravi. Oni se do danas nisu svojlina javili. Izveštajte mi, da bilim li u porodice ja izvjestili mogao. Javite mi trošak za vaš odgovor, da vam ja namirim. Mnogo vas pozdravlja Aca Avramović, penzionar, Jazovina. A 2854-8.

Predsjedniku opštine Zlotrad, Prokuplje. Molim izv. esitite moju majku Ristu i oca Miloša, da sam živ i zdrav i bičem o njima zajedno sa Djordjem Stojanovićem iz Vlahova. Sava Sešija, Asharh n.D. A 2856-8.

Umoljavaju se čitaoci ovoga lista, a naročito željezničko osoblje, tko bi znao gdje se nalazi Svetozar Petrović (zvani Toza Čuburac) rodom iz Beograda, bio je kao mašinovodja sa službom u Skoplju do konca 1915 god. Ko zna moli se da izvjesti oglašom preko istih novinog šurjaka Nikolu Stolića, na čemu isli unaprijed blagodarit. Adresa: Petrovics Janos Kartozek komitat njiitra, n.p. Nagy-zepiny, Ungarn. A 2856-8.

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim izvjestite Nik. Jančkovića i Vladu Petkovića, profesora da sam se vratio u Beograd, i da mi u buduću šalju novac na novu adresu. Malaklim Trpković, profesor, Trnska ulica br. 21, Beograd, 34583-8.

Gradjanski sud c. i kr. okružnoga zapovijestva Beograd-god. Br. 4782/1917.

Jovanu Premoviću, Geneva (Suisse). Od maja mjeseca pa sve do danas nisam dobila ni pare akonto primanja mog mužja Dutana Stefanovića bivšeg željezničkog magacalotera u V. Pinni, koji je otstunat od kuće; Otac od 75 godina, a majka udaljena je od kuće, ja sa bolesnim djetetom nisam u stanju ma šta da privredim i možete misliti u kakoj smo bjeđi i nevojlji za sve to vrijeme. Vama se obračam i molim, da izvildite zašto se i meni ne šalje i dalje pomoć. Nastante, da mi se dojakošnje neposilate sume novaca odmah pošaljtu, a u buduću redovno pomoć šalje. Napred blagodarim na uzeti. Blagodarina Ružica Stefanović, topčićarska br. 26, Beograd. 34-584-8.

Objava.

Iz posjeda se protokolirane tvrtke „May R. Mikša“ u Szegedu navodno izgubila mjenica. Tekst je glasio: „Stempel I kr. Nr. 7312. Szeged, den 15. April 1914. K 1300.— Am 30. Juli 1914. n. Styl zahlen Sie gegen diesen Prima Wechsel an die Ordre unserer Elgenen . . . Kronen Eintausenddreihundert Werth in Waren ohne jeden Bericht. Acceptiert Despotović & Tomić n. p. Scheinberger & Popper. Herrn Despotović & Tomić. Šabac, Zahlbar bei den Acceptanten.“

Na polednjic: „Zahlen Sie an die Ordre des Herrn Max R. May Werth erhalten. Szeged, 27-VI-1917. Scheinberger & Popper. Zahlen Sie an die Ordre der Banque Andreevits & Co. in Belgrad. Werth zum Inkasso Max R. May. Zahlbar an die Ordre der Šabacka banka in Šabac. Werth zum Inkasso Banque Andreevits & Co. A. G.“

Temeljem §. 204. srpskoga gradjanskoga postupka otvara se amortizacijom postupak i poziva se svaki držalac mjenice, da je u roku od 101 dana ovome sudu predložiti, jer će se inače proglatiti mjenica utrnulom.

Beograd, 27-VII. 1917. Za ispravnost, Desider Radukić 34572, sudski kancelista.

Dr. Boros m. p. stidja.

Advertisement for Belgrader Orfeum featuring a cartoon character and text: BELGRADER ORFEUM, ZIMSKO POZORISTE (PRIJE BOULEVARD) ULAZ SA STRANE ZMARJEVE ULICE. Od 1. Januara 1918. pa nadalje POCINJE PREDSTAVA 12 sati u večer.

ODREDBA NAREDBE O RASVJETI možete se držati, a da ne umanjite učinak osvjetljenja, ako upotrebite TRINGSRAM POLU-WATT-LAMPE sa 25, 40, 60 watta potroška struje.

KONFEKCIŠKA RADNJA Natalije K. Jovanović - Terazije 26. u zgradi Kasina. Preporučuje vrlo lep i veliki izbor ženskih zimskih mantlova, šešira, bluza, žipona, i cugehera za haljine.

EKSPOZITURA MAGJARSKE ESKONTNE I MENJAČKE BANKE U BEOGRADU, KNEZ MIHAJLOVA ULICA BR. 32. Izvršuje isplate pismenim i telegraf. skim putem ratnim zarobljenicima i interniranim licima pod najpovoljnijim uslovima. Savjetnik Ekspoziture Kosta J. Popović Direktor Narodne Banke.

Advertisement for Beogradskih Novina: 'Novi cijene „Beogradskih Novina“ počev od 1. januara 1918. Uslijed neprekidnog poskupljivanja materijala potrebnog pri izdavanju lista, prinudni smo cijene „Beogradskih Novina“ za malenkost povisiti. CIJENE „BEOGRADSKIH NOVINA“ su počev od 1. januara 1918. sljedeće: Cijena pojedinog broja: u Beogradu i u području gubernije u Srbiji 10 helera, u Monarhiji 12 helera. MJESECNA PRETPLATA: u Beogradu, u području gubernije u Srbiji za bojne i etapne pošte K 2.50, u Beogradu sa dostavom u kući K 3.—, u monarhiji K 3.—, u inostranstvu K 4.50. UPRAVA „BEOGRADSKIH NOVINA“ Topličin vijenac 21.

Advertisement for wine: ZA SVEČARE u Grand Hotelu ima IZVRSNA VINA 1040 po umjerenj cijeni. Decimalne težine (Decimalwagen) dobivaju se jevtino kod L. Leitnera, Budapest VIII. József-körut 31/a. 1047.

Advertisement for wine: VINA crna i bijela nova prodaje od 5 litra navise Todor Mraović Dušanova ulica br. 6. 34541.

NA PRODAJU U zgradi Sremska ulica br. 2. prije Mesarska Banka Zeleni Venac ima na prodaju razna vina i sirčeta vinska uz umjerene cijene. Radnja je otvorena svakog dana od 6 sati ujutru do 6 u večer. Obratiti se u istoj zgradi. 34540.

Oglašaj e u „Beogradskim Novinama“

Advertisement for calendar: Naručite KALENDARE za 1918. god. U našoj nakladi izašli su sljedeći KALENDARi: BOSANSKI PRIJATELJ, narod. kal. ZEMAN, muslimanski kal. VAKAT, „BOSAN. VOJNIČKI KALENDAR. Cijena 80 hel. Osim toga čitricom: SIMO MILUTINOVIĆ KRAJŠNIK TEŽAK NJIVA GRANIČAR. Cijena 80 hel. VUK KARADŽIĆ, Vel. narod. kal. K 1.40 Dobivaju se u svim knjižarama i trafikama ili u nakladnoj kužjar. D. & A. KAJON, SARAJEVO Preprodavcima veliki rabat. 987.

Sa prevetikim bolom i teškom tugom izvještavamo svoje srodnike, prijatelja i poslanike, da je moj nikad neprežaljeni muž Sebastijan Roš Ingenieur otac, deda i tast ispustio plemenitu dušu u osamdesetoj godini života, 30. decembra 1917. u 10 sati u večer, poslije kratkoga a teškoga bolovanja, i sahranjen 1. januara 1918. u 3 sata poslije podne. Beograd, 2. Januara 1918. Ožalošćeni: supruga Antonija; sinovi: Mirko, Dušan i Djordje; ćerka Jelica Steklin; zet Valter Stektn; snaja Adela Roš; unuci: Mirče i Valter. 34587.

Tužna srca javljamo našim rođacima i prijateljima, da je naš dobar muž, otac, djeđa i brat Todor Tadić preminuo daleko od svoje kuće, u 73. godini života. Zahvalni smo njegovim i našim prijateljima, koji pritekoše u pomoć našem dragom pokojniku za vrijeme njegove bolesti, kao i onima, koji pomogoh oko sprema za viječni put, i koji nas odmah o njegovoj smrti izvjestiše. Crna Bara, Bogatić, decembra 1917. Ožaloščena porodica: supruga Mileva; sinovi: Milorad i Aleksandar; kćeri: Leosava, Bosiljka, Angelina i Darinka; zet Vlada M. Popović; unuci: Branimir, Vlastimir, Vojimir, Mutimir i Ratibor; unuke; Branislava i Zagorka; brat Živan Tadić i sna Jela. 34591.